

LUONNOS

Hallituksen esitys eduskunnalle luonnonsuojelulain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Luonnonsuojelulakiin (9/2023) ehdotetaan tehtäväksi muutokset, joilla pantaisiin kansallisesti täytäntöön ne muutokset Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin (EU) 2018/2001 (uudelleenlaadittu) uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä, jotka on annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2023/2413 direktiivin (EU) 2018/2001, asetuksen (EU) 2018/1999 ja direktiivin 98/70/EY muuttamisesta uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisen osalta sekä neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 kumoamisesta siltä osin kuin direktiivin säännökset liittyvät luonnonsuojelulakiin.

Lisäksi luonnonsuojelulain 35 §:ään ehdotetaan tehtävän tekninen korjaus.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2024.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	3
2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö.....	4
3 Nykytila ja sen arviointi.....	5
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	6
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	6
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	6
5 Lausuntopalaute	7
6 Säännöskohtaiset perustelut.....	7
7 Voimaantulo	8
8 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys	9
LAKIEHDOTUS	10
Laki luonnonsuojelulain muuttamisesta.....	10
LIITE	12
RINNAKKAISTEKSTI.....	12
Laki luonnonsuojelulain muuttamisesta.....	12

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Uudistettu luonnonsuojelulaki (9/2023) tuli voimaan 1.6.2023.

Ehdotetulla lailla pantaisiin kansallisesti täytäntöön ne muutokset Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin (EU) 2018/2001 (uudelleenlaadittu) uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä, jotka on annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2023/2413 direktiivin (EU) 2018/2001, asetuksen (EU) 2018/1999 ja direktiivin 98/70/EY muuttamisesta uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisen osalta sekä neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 kumoamisesta, jäljempänä RED III -direktiivi, siltä osin kuin direktiivin säännökset liittyvät luonnonsuojelulakiin. RED III -direktiivi on tullut voimaan 20.11.2023.

1.2 Valmistelu

EU-säädöksen valmistelu

Komissio antoi ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi 14.7.2021 ([COM\(2021\) 557 final](#)) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/70/EY muuttamisesta uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämiseksi sekä neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 kumoamisesta.

Valtioneuvosto on toimittanut 7.10.2021 valtioneuvoston kirjelmän eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/70/EY muuttamisesta siltä osin kuin on kyse uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä, sekä neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 kumoamisesta ([U 59/2021 vp](#)). Lisäksi eduskunnalle on 10.6.2022 toimitettu U-jatkokirje komission ehdotuksesta ([UJ 14/2022 vp](#)). Direktiivi annettiin 18.10.2023 ja se tuli voimaan 20.11.2023.

Direktiivin valmistelun aikana alkoi Venäjän federaation hyökkäyssota Ukrainaa vastaan ja maakaasun toimitusten ennennäkemätön väheneminen Venäjän federaatiosta jäsenvaltioihin. Tämän katsottiin uhkaavan unionin ja sen jäsenvaltioiden toimitusvarmuutta. Samaan aikaan kaasuntoimitusten käyttäminen aseena ja Venäjän federaation harjoittama markkinoiden manipulointi kaasuvirtojen tahallisten häiriöiden avulla johti energian hintojen jyrkkään nousuun unionissa, mikä vaaransi unionin taloutta ja uhkasi vakavasti toimitusvarmuutta. Tästä johtuen komissio antoi 9.11.2022 ehdotuksen neuvoston asetukseksi kehyksestä uusiutuvan energian käyttöönoton nopeuttamiseksi ([COM\(2022\) 591 final](#)) perustuen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 122 artiklan 1 kohtaan, jonka mukaan neuvosto voi komission ehdotuksesta päättää jäsenvaltioiden välisen yhteisvastuun hengessä taloudellisen tilanteen kannalta aiheellisista toimenpiteistä erityisesti, jos ilmenee suuria vaikeuksia tiettyjen tuotteiden saatavuudessa, ennen kaikkea energia-alalla. Neuvoston asetus kehyksestä uusiutuvan energian käyttöönoton nopeuttamiseksi (EU) 2022/2577, jäljempänä uusiutuvan energian nopeuttamisasetus, tuli voimaan jäsenvaltioiden ja Euroopan parlamentin hyväksymänä 30.12.2022 ja se säädettiin olemaan voimassa 30.6.2024 saakka.

Hallituksen esityksen valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu ympäristöministeriössä virkatyönä.

Luonnos hallituksen esityksestä oli lausuntokierroksella 26.2.2024–22.3.2024. (Täydentyy lausuntokierroksen jälkeen).

Hallituksen esityksen valmisteluun liittyvät asiakirjat löytyvät valtioneuvoston hankeikkunasta osoitteessa <https://valtioneuvosto.fi/hankkeet> hankenumerolla [YM001:00/2024](#).

2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

RED III -direktiivin 1 artiklan 7 kohdan säännöksellä lisättiin Euroopan parlamentin ja neuvoston uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä antamaan direktiiviin (EU) 2018/2001, jäljempänä RED II -direktiivi, muun muassa 16 b ja 16 f artiklat, joissa säädetään luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY, jäljempänä luontodirektiivi, ja luonnonvaraisten lintujen suojelusta annetun neuvoston direktiivin 2009/147/EY, jäljempänä lintudirektiivi, säännöksistä poikkeamiseen liittyvistä edellytyksistä.

RED III -direktiivillä lisättiin RED II -direktiiviin kaksi artiklaa, jotka liittyvät luonnonsuojelulain soveltamisalaan. Muilta osin RED III -direktiivin täytäntöönpanoa koskevat hallituksen esitykset annetaan myöhemmässä vaiheessa.

Ensimmäinen RED II -direktiiviin lisätty, tällä esityksellä osittain täytäntöön pantava säännös on 16 b artikla, jossa säädetään lupamenettelystä direktiivin 15 c artiklassa tarkoitettujen uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueiden ulkopuolella. Artiklan 2 kohdan mukaan, jos direktiivin 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu uusiutuvan energian hankkeesta edellytetään Euroopan parlamentin ja neuvoston tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista antaman direktiivin 2011/92/EU tai luontodirektiivin nojalla ympäristöarviointia, se on tehtävä yhdellä menettelyllä, jossa yhdistyvät kaikki tietyn uusiutuvan energian hankkeen asiaankuuluvat arvioinnit. Kun tällaista mahdollista ympäristövaikutusten arviointia edellytetään, toimivaltaisen viranomaisen on hankkeen toteuttajan toimittamat tiedot huomioon ottaen annettava lausunto niiden tietojen laajuudesta ja yksityiskohtaisuudesta, jotka hankkeen toteuttajan on sisällytettävä ympäristövaikutusten arviointiselostukseen ja joiden kattavuutta ei myöhemmin laajenneta.

Direktiivin 16 artiklan 1 kohdassa määritellään säännöksessä tarkoitetuiksi hankkeiksi seuraavat: uusiutuvan energian tuotantolaitosten, myös eri uusiutuvia energialähteitä yhdistävien laitojen, lämpöpumppujen ja samalla paikalla sijaitsevien energiavarastojen, mukaan lukien sähkö- ja lämpölaitokset, rakentamista, päivittämistä ja käyttöä koskevat hankkeet sekä tällaisten laitojen, lämpöpumppujen ja varastojen sähköverkkoon liittämiseen ja uusiutuvan energian lämmitys- ja jäähdytysverkkoihin liittämiseen liittyvät hankkeet.

Lisäksi 16 b artiklan mukaan, jos uusiutuvan energian hankkeessa on toteutettu tarvittavia lieventäviä toimenpiteitä, luontodirektiivin 12 artiklan 1 kohdan ja lintudirektiivin 5 artiklan nojalla suojeltujen lajien mahdollista tappamista tai häiritsemistä ei pidetä tahallisenä. Jos uusia lieventäviä toimenpiteitä, joilla pyritään estämään mahdollisimman pitkälle luontodirektiivin ja lintudirektiivin nojalla suojeltujen lajien tappaminen tai häiritseminen tai muut mahdolliset ympäristövaikutukset, ei ole testattu laajasti niiden vaikuttavuuden osalta, jäsenvaltiot voivat sallia

niiden käytön yhdessä tai useammassa pilottihankkeessa rajoitetun ajan edellyttäen, että tällaisten lieventävien toimenpiteiden vaikuttavuutta seurataan tiiviisti ja toteutetaan viipymättä aiheellisia toimenpiteitä, jos ne eivät osoittaudu vaikuttaviksi.

Toinen RED II direktiiviin lisätty, tällä esityksellä täytäntöön pantava säännös on 16 f artikla, joka koskee erittäin tärkeää yleistä etua. Säännöksen mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että lupamenettelyssä uusiutuvan energian tuotantolaitosten suunnittelun, rakentamisen ja käytön, tällaisten laitosten verkkoon liittämisen ja asiaankuuluvan verkon itsensä sekä varastojen katsotaan olevan erittäin tärkeän yleisen edun mukaisia ja palvelevan kansanterveyttä ja turvallisuutta, kun oikeudellisia etuja punnitaan yksittäistapauksissa luontodirektiivin 6 artiklan 4 kohdan ja 16 artiklan 1 kohdan c alakohdan ja lintudirektiivin 9 artiklan 1 kohdan a alakohdan soveltamiseksi. Jäsenvaltioilla on säännöksen mukaan mahdollisuus rajoittaa asianmukaisesti perustelluissa ja erityisissä olosuhteissa rajoittaa tämän artiklan soveltamisen koskemaan alueensa tiettyjä osia sekä tietyn tyyppisiä teknologioita tai tiettyjä teknisiä ominaisuuksia sisältäviä hankkeita yhdennetyissä kansallisissa energia- ja ilmastosuunnitelmissa esitettyjen painopisteiden mukaisesti. Jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle tällaiset rajoitukset ja niiden perustelut.

Edellä tarkoitettua 16 f artiklaa vastaava säännös sisältyy tällä hetkellä voimassa olevan uusiutuvan energian nopeuttamisasetuksen 3 artiklaan. Koska EU-asetukset ovat ylikansallista lain-säädäntöä, joita sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenmaissa, asetuksen 3 artiklan säännöstä ei ole pantu kansallisesti täytäntöön. Jäsenvaltioiden on saatettava direktiivin 5 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaan näiden artikloiden noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 1.7.2024 eli siihen mennessä, kun edellä mainitun määräaikaisten asetuksen voimassaolo päättyy tältä osin.

3 Nykytila ja sen arviointi

RED II -direktiiviin lisätyn 16 b artiklan säännös koskee uusiutuvan energian hankkeita direktiivin 15 c artiklassa tarkoitettujen nopean kehittämisen alueiden ulkopuolella. Säännöksessä edellytetty Ympäristöarvioinnin toteuttaminen yhdellä menettelyllä liittyy voimassa olevan luonnonsuojelulain 35 §:n 4 momenttiin.

Artiklassa tarkoitettu Natura 2000 -verkostoon kuuluvaan alueeseen kohdistuvien vaikutusten arviointi tehdään tapauskohtaisesti ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) 3 luvussa tarkoitettujen arviointimenettelyn yhteydessä, jos se soveltuu kyseiseen hankkeeseen. Säännös ei vastaa RED II -direktiivin 16 b artiklaa ja sitä olisi tältä osin täydennettävä siten, että RED II -direktiivin säännös pannaan kansallisesti täytäntöön.

RED II -direktiiviin lisätyn samaisen 16 b artiklan säännös uusiutuvan energian hankkeessa toteutettujen lieventävien toimenpiteiden johdosta suojeltujen lajien yksilöiden mahdollisen tappamisen tai häiritsemisen katsomisen ei tahallisesti tehdyksi liittyy luonnonsuojelulain 70 §:n 1 momentin 1 kohtaan ja rikoslain 48 luvun 5 pykälässä ja luonnonsuojelulain 131 §:n 2 momentissa rangaistavaksi säädettyyn luonnonsuojelurikkomuksen tunnusmerkistöön.

Luonnonsuojelulain 70 §:n 1 momentissa kielletään rauhoitettujen eläinlajien tahallinen tappaminen tai pyydystäminen ja momentin 3 kohdassa kielletään rauhoitettujen yksilöiden tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsyklin kannalta tärkeillä paikoilla. Säännöksellä on pantu täytäntöön direktiivin säännöksessä viitattu luontodirektiivin 12 artiklan 1 kohdan ja lintudirektiivin 5 artiklan säännökset luonnonsuojelulain soveltamisalaan kuuluvien lajien osalta, jotka kaikki ovat Suomessa myös rauhoitettuja.

Luonnonsuojelulain 131 §:n 2 momentissa säädetään luonnonsuojelurikkomuksen tunnusmerkistöksi se, että muun muassa tahallaan tappaa tai pyydystää rauhoitetun eläinlajin yksilön, taikka häiritsee yksilöitä 70 §:n 1 momentin 1–3 kohdassa säädetyn vastaisesti.

Tältä osin lakiin olisi lisättävä säännös, jolla RED II -direktiivin poikkeus pannaan kansallisesti täytäntöön.

RED II -direktiiviin lisätty 16 f artikla liittyy luonnonsuojelulain 39 §:n 2 momenttiin ja 83 §:ään. Luonnonsuojelulain 39 §:n 2 momentin mukaan Natura 2000 -verkostoa koskevasta, lain 34 §:ssä säädetystä heikentämiskiellosta voidaan luontodirektiivin 6 artiklan 4 kohdan mukaisesti poiketa valtioneuvoston tehtyä yleisistunnossa päätöksen, että hankkeelle tai suunnitelmalle ei ole vaihtoehtoisia ratkaisua ja valtioneuvosto yleisistunnossa päättää, että hanke tai suunnitelma on toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavasta syystä.

Luonnonsuojelulain 83 §:n 2 momentissa puolestaan säädetään, että sen lisäksi, mitä pykälän 1 momentissa säädetään, lintulajien osalta voidaan poiketa lain 70, 73, 74, 77, 78 ja 79 §:ssä säädetystä, mikäli ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua, ja että poikkeus on tarpeen muun muassa momentin 2 alakohdassa mainitun kansanterveyden, lentoturvallisuuden tai muun yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Kyseisellä säännöksellä on pantu kansallisesti täytäntöön lintudirektiivin 9 artikla.

Vastaavasti luonnonsuojelulain 83 §:n 3 momentissa säädetään, että sen lisäksi, mitä pykälän 1 momentissa säädetään, lain 78 §:ssä tarkoitettujen tiukkaa suojelua edellyttävien eliöeläinlajien osalta voidaan poiketa lain 70, 73, 74, 77, 78 ja 79 §:ssä säädetystä, mikäli ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua, ja että poikkeus on tarpeen muun muassa momentin 3 alakohdassa mainituista kansanterveyttä tai yleistä turvallisuutta koskevista taikka muista erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä. Kyseisellä säännöksellä on pantu kansallisesti täytäntöön luontodirektiivin 16 artikla.

Luonnonsuojelulain 39 ja 83 §:iä olisi täydennettävä siten, että RED II -direktiivin mainittu säännös pannaan täytäntöön.

Muu ehdotettava muutos

Ehdotetulla lailla tehtäisiin lisäksi sanamuotoa koskeva teknisluonteinen korjaus säännökseen, johon tehtäisiin muutos RED III -direktiivin panemiseksi kansallisesti täytäntöön. Tämä on lain 35 §:n 4 momenttiin erheellisesti jäänyt viittaus luonnonsuojelualan haltijaan.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Ehdotella lailla täydennettäisiin luonnonsuojelulakiin edellä todetut RED III -direktiivin kansallisen täytäntöönpanon edellyttämät muutokset.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

RED II -direktiiviin lisätyn 16 b artiklan yhteisarviointia koskevan säännöksen täytäntöönpano sujuvoittaisi uusiutuvan energian tuottamiseen liittyvän hankkeen vaikutusten arviointimenetelyä.

RED II -direktiiviin lisättyä 16 f artiklaa vastaava säännös on jo tällä hetkellä ja 30.6.2024 asti voimassa uusiutuvan energian nopeuttamisasetuksen 3 artiklassa. Direktiivin säännöksen kansallisella täytäntöönpanolla jatketaan olemassa olevaa oikeustilaa muuttumattomana. Säännös selkeyttäisi luonnonsuojelulain 39 ja 83 §:ssä säädetyn erittäin tärkeän yleisen edun tulkintaa ja siten yhdenmukaistaisi hallintokäytäntöä. Laissa säädettyjen muiden suojelusta poikkeamisen edellytykset olisi kuitenkin aina täytettävä, jotta lain kielloista voitaisiin myöntää lupa poiketa.

Ehdotetuilla muutoksilla ei arvioida olevan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

5 Lausuntopalaute

(Täydentyy lausuntokierroksen jälkeen.)

6 Säännöskohtaiset perustelut

35 §. *Hankkeiden ja suunnitelmien arviointi.* Luonnonsuojelulain 35 §:n mukaan, jos hanke tai suunnitelma Natura 2000 -verkostoon sisältyvällä alueella tai sen läheisyydessä yksinään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset sen kannalta, miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin. Pykälän 4 momentin mukaan tämä arviointi tehdään tapauskohtaisesti ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) 3 luvussa tarkoitetun arviointimenettelyn yhteydessä, jos se soveltuu kyseiseen hankkeeseen.

Pykälän 4 momenttia täydennettäisiin siten, että RED II -direktiivin uuden 16 b artiklan edellyttämällä tavalla Natura 2000 -verkostoon kohdistuvien vaikutusten arviointi tehtäisiin aina ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteydessä, jos kyse olisi ympäristövaikutusten arviointia edellyttävästä uusiutuvan energian tuotantolaitosten, eri uusiutuvia energialähteitä yhdistävien laitosten, lämpöpumppujen ja samalla paikalla sijaitsevien energiavarastojen, rakentamista, päivittämistä ja käyttöä koskevasta hankkeesta tai tällaisten laitosten, lämpöpumppujen ja varastojen sähköverkkoon liittämistä ja uusiutuvan energian lämmitys- ja jäähdytysverkkoihin liittämistä koskevasta hankkeesta.

Säännöksen mukaan yhteysviranomaisen on sisällytettävä tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettua elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja luonnonsuojelualueen haltijan lausunnot mainitun lain 23 §:ssä tarkoitettuun perusteltuun päätelmään. Pykälässä käytetty käsite ”luonnonsuojelualueen haltija” on jäänyt säännökseen erheessä, kun luonnonsuojelulain säätämisen yhteydessä käsite saman pykälän 2 momentissa on muutettu muotoon ”jonka hallinnassa Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue on”. Säännöksen sanamuoto on aiheellista korjata myös pykälän 4 momentissa vastaavaan muotoon. Muutos ei vaikuta pykälän sisältöön, vaan kyse on teknisestä korjauksesta.

39 §. *Luvan myöntäminen sekä suunnitelman hyväksyminen ja vahvistaminen.* Pykälän toisessa momentissa säädetään niistä edellytyksistä, joilla valtioneuvosto voi sallia luvan myöntämisen sellaiselle hankkeelle tai sellaisen suunnitelman hyväksymisen tai vahvistamisen, joka merkittävästi heikentää Natura 2000 -verkostoon sisältyvän alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. Säännöksen mukaan hankkeelle tai suunnitelmalle ei saa olla vaihtoehtoisia ratkaisua ja valtioneuvoston on yleisistunnossa päätettävä, että hanke tai suunnitelma on toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavasta syystä. Pykälän kolmannessa momentissa

todetaan välillisesti erittäin tärkeiksi yleisiksi eduiksi ihmisten terveys, yleinen turvallisuus tai ympäristölle muualla koituvat ensisijaisen tärkeät suotuisat vaikutukset.

Pykälään lisättäisiin RED II -direktiivin 16 f artiklan edellyttämällä tavalla uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin, että uusiutuvan energian tuotantolaitosten suunnittelun, rakentamisen ja käytön, tällaisten laitosten verkkoon liittämisen, asiaankuuluvan verkon ja energiavarastojen katsotaan olevan erittäin tärkeän yleisen edun mukaisia ja palvelevan kansanterveyttä ja turvallisuutta. Tällöin komission lausuntoa pykälän voimassa olevan 3 momentin mukaan ei tarvittaisi edes niissä tilanteissa, joissa hanke tai suunnitelma merkittävästi heikentäisi Natura -alueen suojelun perusteena olevaa luontodirektiivin liitteessä I mainittua ensisijaisesti suojeltavaa luontotyyppiä tai liitteessä II tarkoitettua ensisijaisesti suojeltavan eliölajin esiintymistä.

Valtioneuvoston olisi kuitenkin katsottava, että hanke tai suunnitelma olisi pakottavasta syystä toteutettava. Lisäksi hankkeella tai suunnitelmalla tavoitellun lopputuloksen saavuttamiseen ei saisi olla vaihtoehtoista ratkaisua.

Pykälän nykyiset 3 ja 4 momentti siirtyisivät 4 ja 5 momentiksi.

70 §. *Eläinlajien rauhoitus.* Pykälän 1 momentissa kielletään rauhoitettujen eläinlajien tahallinen tappaminen tai pyydystäminen ja momentin 3 kohdassa kielletään rauhoitettujen yksilöiden tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsyklin kannalta tärkeillä paikoilla. Säännöksellä on pantu täytäntöön direktiivin säännöksessä viitattu luontodirektiivin 12 artiklan 1 kohdan ja lintudirektiivin 5 artiklan säännökset luonnonsuojelulain soveltamisalaan kuuluvien lajien osalta, jotka kaikki ovat Suomessa myös rauhoitettuja.

Pykälään lisättäisiin uusi 5 momentti, jossa todettaisiin, että mikäli uusiutuvan energian tuotantolaitosten rakentamisessa ja käytössä aiheutuu edellä mainittu kielletty seuraus, sitä ei pidetä tahallisuutena, jos kyseisen uusiutuvan energian tuotantolaitoksen rakentamisen ja toiminnan aikana on toteutettu asianmukaiset toimenpiteet tällaisen tappamisen välttämiseksi ja häiriöiden estämiseksi.

Säännöksen lisäämisellä poistettaisiin seurauksen aiheutumisen rangaistavuus, koska lain 131 §:n 2 momentin mukaan rangaistavuuden edellytyksenä on teon tahallisuus.

83 §. *Poikkeus eliölajin suojelua koskevista säännöksistä.* Pykälään lisättäisiin RED II -direktiivin 16 f artiklan edellyttämällä tavalla uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin, että uusiutuvan energian tuotantolaitosten suunnittelun, rakentamisen ja käytön, tällaisten laitosten verkkoon liittämisen, asiaankuuluvan verkon ja energiavarastojen katsotaan olevan erittäin tärkeän yleisen edun mukaisia ja palvelevan kansanterveyttä ja turvallisuutta.

Pykälän nykyiset 4–6 momentit siirtyisivät 5–7 momentiksi.

7 Voimaantulo

Ehdotetaan, että laki tulee voimaan 1.7.2024.

8 Suhde perustuslakiin ja säätämijärjestys

Hallituksen esityksessä eduskunnalle luonnonsuojelulaiksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 76/2022 vp) on tarkasteltu luonnonsuojelulain säännösten perustuslain mukaisuutta. Tässä hallituksen esityksessä ehdotettavilla muutoksilla ei ole perustuslakiin liittyviä uusia tai aiemmin arvioituista poikkeavia vaikutuksia.

Lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämijärjestyksessä.

Ponsi

Koska uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin on lisätty säännöksiä, jotka ehdotetaan pantaviksi täytäntöön lailla, annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

luonnonsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 35 §:n 4 momentti sekä
lisätään 39 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 ja 4 momentti siirtyvät 4 ja 5 momentiksi, 70 §:ään uusi 5 momentti ja 83 §:ään uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4–6 momentti siirtyvät 5–7 momentiksi seuraavasti:

35 §

Hankkeiden ja suunnitelmien arviointi

Jos hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) 3 luvussa tarkoitettua arviointimenettelyä tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettu arviointi tehdään tapauskohtaisesti arviointimenettelyn yhteydessä. Mikäli kyse on uusiutuvan energian tuotantolaitosten, eri uusiutuvia energialähteitä yhdistävien laitosten, lämpöpumppujen ja samalla paikalla sijaitsevien energiavarastojen, rakentamista, päivittämistä ja käyttöä koskevista hankkeista sekä tällaisten laitosten, lämpöpumppujen ja varastojen sähköverkkoon liittämistä ja uusiutuvan energian lämmitys- ja jäähdytysverkkoihin liittämistä koskevista hankkeista, arviointi tehdään aina arviointimenettelyn yhteydessä. Mainitussa laissa tarkoitettuna yhteysviranomaisena on sisällytettävä tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettuna elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen haltijan lausunnot mainitun lain 23 §:ssä tarkoitettuun perusteltuun päätelmään.

39 §

Luvan myöntäminen sekä suunnitelman hyväksyminen ja vahvistaminen

Uusiutuvan energian tuotantolaitosten suunnittelun, rakentamisen ja käytön, tällaisten laitosten verkkoon liittämisen, asiaankuuluvan verkon ja energiavarastojen katsotaan olevan erittäin tärkeän yleisen edun mukaisia ja palvelevan kansanterveyttä ja turvallisuutta.

70 §

Eläinlajien rauhoitus

Mikäli uusiutuvan energian tuotantolaitosten rakentamisessa ja käytössä aiheutuu 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu seuraus, sitä ei pidetä tahallisenä, jos kyseisen uusiutuvan energian tuotantolaitoksen rakentamisen ja toiminnan aikana on toteutettu asianmukaiset toimenpiteet tällaisen tappamisen välttämiseksi ja häiriöiden estämiseksi.

83 §

Poikkeus eliölajin suojelua koskevista säännöksistä

Uusiutuvan energian tuotantolaitosten suunnittelun, rakentamisen ja käytön, tällaisten laitosten verkkoon liittämisen, asiaankuuluvan verkon ja energiavarastojen katsotaan olevan erittäin tärkeän yleisen edun mukaisia ja palvelevan kansanterveyttä ja turvallisuutta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2024.

Helsingissä x.x.20xx

Pääministeri

Etunimi Sukunimi

..ministeri Etunimi Sukunimi

Laki

luonnonsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 35 §:n 4 momentti sekä
lisätään 39 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 ja 4 momentti siirtyvät 4 ja 5 momentiksi, 70 §:ään uusi 5 momentti ja 83 §:ään uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4–6 momentti siirtyvät 5–7 momentiksi seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

35 §

Hankkeiden ja suunnitelmien arviointi

Jos hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) 3 luvussa tarkoitettua arviointimenettelyä tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettu arviointi tehdään tapauskohtaisesti arviointimenettelyn yhteydessä. Mainitussa laissa tarkoitetun yhteysviranomaisen on sisällytettävä tämän pykälän 2 momentissa tarkoitetut elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja luonnonsuojelualueen haltijan lausunnot mainitun lain 23 §:ssä tarkoitettuun perusteltuun päätelmään.

35 §

Hankkeiden ja suunnitelmien arviointi

Jos hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) 3 luvussa tarkoitettua arviointimenettelyä tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettu arviointi tehdään tapauskohtaisesti arviointimenettelyn yhteydessä. Mikäli kyse on uusiutuvan energian tuotantolaitosten, eri uusiutuvia energialähteitä yhdistävien laitosten, lämpöpumppujen ja samalla paikalla sijaitsevien energiavarastojen, rakentamista, päivittämistä ja käyttöä koskevista hankkeista sekä tällaisten laitosten, lämpöpumppujen ja varastojen sähköverkkoon liittämistä ja uusiutuvan energian lämmitys- ja jäähdytysverkkoihin liittämistä koskevista hankkeista, arviointi tehdään aina arviointimenettelyn yhteydessä. Mainitussa laissa tarkoitetun yhteysviranomaisen on sisällytettävä tämän pykälän 2 momentissa tarkoitetut elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja Natura 2000 -verkos-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

toon kuuluvan alueen haltijan lausunnot mainitun lain 23 §:ssä tarkoitettuun perusteltuun päätelmään.

39 §

Luvan myöntäminen sekä suunnitelman hyväksyminen ja vahvistaminen

-

39 §

Luvan myöntäminen sekä suunnitelman hyväksyminen ja vahvistaminen

Uusiutuvan energian tuotantolaitosten suunnittelun, rakentamisen ja käytön, tällaisten laitosten verkkoon liittämisen, asiaankuuluvan verkon ja energiavarastojen katsotaan olevan erittäin tärkeän yleisen edun mukaisia ja palvelevan kansanterveyttä ja turvallisuutta.

70 §

Eläinlajien rauhoitus

-

70 §

Eläinlajien rauhoitus

Mikäli uusiutuvan energian tuotantolaitosten rakentamisessa ja käytössä aiheutuu 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu seuraus, sitä ei pidetä tahallisenä, jos kyseisen uusiutuvan energian tuotantolaitoksen rakentamisen ja toiminnan aikana on toteutettu asianmukaiset toimenpiteet tällaisen tappamisen välttämiseksi ja häiriöiden estämiseksi.

83 §

Poikkeus eliölajin suojelua koskevista säännöksistä

-

83 §

Poikkeus eliölajin suojelua koskevista säännöksistä

Uusiutuvan energian tuotantolaitosten suunnittelun, rakentamisen ja käytön, tällaisten laitosten verkkoon liittämisen, asiaankuuluvan verkon ja energiavarastojen katsotaan olevan erittäin tärkeän yleisen edun mukaisia ja palvelevan kansanterveyttä ja turvallisuutta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinä-
kuuta 2024.